

OSLO TINGRETT

KJENNELSE

Avsagt: 24. mai 2022
Saksnr.: 22-038560TVI-TOSL/06
Dommer: Tingrettsdommer Bård Skeie Hagen
Saken gjelder: Blokkering av nettsteder

Forlaget Oktober AS	Advokat Mathias Hellum-Lilleengen
Cappelen Damm AS	Advokat Mathias Hellum-Lilleengen
Forlagshuset Vigmostad & Bjørke AS	Advokat Mathias Hellum-Lilleengen
Lydbokforlaget AS	Advokat Mathias Hellum-Lilleengen
Gyldendal Norsk Forlag AS	Advokat Mathias Hellum-Lilleengen
H Aschehoug & Co W Nygaard AS	Advokat Mathias Hellum-Lilleengen

mot

Ice Communication Norge AS	Advokat Eirik Brekne Aanestad
Nikita Volgin	
Telia Norge AS	Advokat Vegar Waage
Homenet AS	
Telenor Norge AS	Advokat Jørn Torkild Ramnæs
Altibox AS	Advokat Eirik Brekne Aanestad
Nextgentel AS	

KJENNELSE

Saken gjelder krav om pålegg etter åndsverkloven § 88 om å hindre eller vanskeliggjøre tilgang til nettsteder der det gjøres tilgjengelig materiale som gjør inngrep i opphavsrett.

Kort om sakens bakgrunn

De saksøkende forlagene har skaffet seg eksklusive utgiverrettigheter til ulike lydbøker og utgir disse til sluttbrukere gjennom forskjellige kanaler. Ved begjæring av 11. mars 2022 har saksøkerne bedt om rettens kjennelse for å pålegge de saksøkte internettleverandørene om hindre eller vanskeliggjøre sine kunders tilgang til følgende nettsteder ved å iverksette såkalt DNS-blokkering:

- www.lydbok.online
- www.lydbok2.online
- www.lydbok-online.hk
- www.lydbok.to

Nettstedene skal ifølge saksøkerne være kontrollert av Niktia Volgin og inneholde et stort antall lydbøker som omfattes av deres eksklusive rettigheter, uten at det er gitt lovlig tilgang til disse.

Begjæringen ble den 16. mars tilsendt de saksøkte partene for uttalelse innen 8. april. Dette med unntak av Volgin, som har ukjent adresse. Etter åndsverkloven § 90 tredje ledd siste setning kan saken da avgjøres uten at han har fått anledning til å uttale seg.

Uttalelser er inngitt av Telenor Norge AS, Altibox AS, Ice Communication Norge AS og Telia Norge AS. Ingen har hatt innvendinger mot at saken behandles skriftlig. Retten har etter det besluttet å avgjøre saken på grunnlag av en skriftlig behandling, jf. åndsverkloven § 90 fjerde ledd.

Saksøkernes hovedargumentasjon og påstand

Det bes om at det gis pålegg om å hindre eller vanskeliggjøre tilgang til nettsidene www.lydbok.online, www.lydbok2.online, www.lydbok.to og www.lydbok-online.hk ved DNS-blokkering, inkludert eventuelle subdomener. Vilkårene for dette etter åndsverkloven § 88 er oppfylt.

Det ulovlige innholdet på nettsidene har et «stort omfang» ved at om lag 3 720 lydbøker er publisert der, noe som tilsvarer 70 % av porteføljen til Norges nest største aktør innen lydbokstrømming. Dette har stor økonomisk skadeeffekt for saksøkerne.

Tilgjengeliggjøringen av lydbøkene gjør «åpenbart.. inngrep» i opphavsrettslig beskyttede verk, noe Volgin har erkjent i media.

Hensynene som taler for å hindre tilgang til nettsidene veier betydelig tyngre enn ulempene som et slikt pålegg vil medføre. Saksøkerne har brukt store ressurser på å fremstille lydbøkene, og den ulovlige aktiviteten på nettsidene rammer ikke bare dem som utgivere, men også forfattere og andre rettighetshavere som skal motta en andel av utgivers inntekter. Inngrepet omfatter et betydelig antall verk, og Volgin har fått tilgang til disse gjennom bevisste brudd på brukervilkår hos Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek og Fabel. Han har oppgitt falske kontaktdetaljer, unndratt seg loven og samtidig begått identitetstyveri for å villedde forbrukere. Han forsøker å få nettsidene til å fremstå lovlige. Saksøkerne har på sin side uttømt alle tilgjengelige handlingsalternativer.

Det er ingen legitime hensyn som begrunner virksomheten som finner sted på de aktuelle nettstedene. Den ulovlige virksomheten er motivert av økonomisk egenvinning, blant annet ved annonsesalg, donasjoner og salg av filene på Finn.no. Annonseinntektene fra de ulovlige sidene øker med høyere trafikk på nettsidene. I senere tid er ren sjikane ovenfor bransjens aktører oppgitt som motiv. Denne type handlinger vernes ikke av ytringsfriheten, verken etter Grunnloven § 100 eller EMK art 10.

Pålegget retter seg mot internettleverandører og vil være en handleplikt som kan betraktes som en ulempe for disse. At de selv ikke har skyld i aktiviteten på nettsidene, er imidlertid ikke relevant. De er nøytrale mellommenn som står i en gunstig posisjon til effektivt å hindre deres kunder i å få tilgang til ulovlig materiale som gjør inngrep i andres rettigheter. Et pålegg vil ikke gripe inn i kjernen av deres virksomhet. De ulemper og kostnader som internettleverandørene blir påført ved en DNS-blokkering kan vanskelig sies å være uforholdsmessig store eller kostnadskrevende.

Med DNS-blokkering vil internettleverandøren endre hvilken IP-adresse brukeren sendes til når man skriver inn den aktuelle nettadressen. Dette vil dermed være en hensiktsmessig metode for hindre tilgang til de ulovlige nettsidene.

Saksøkernes påstand:

1. Telenor Norge AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre sine kunders tilgang til alle nettsider under lydbok.online, lydbok2.online, lydbok-online.hk, lydbok.to ved å iverksette DNS-blokkering.
2. Telia Norge AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre sine kunders tilgang til alle nettsider under lydbok.online, lydbok2.online, lydbok-online.hk, lydbok.to ved å iverksette DNS-blokkering.

3. NextGenTel AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre sine kunders tilgang til alle nettsider under lydbok.online, lydbok2.online, lydbok-online.hk, lydbok.to ved å iverksette DNS-blokkering.
4. Altibox AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre sine kunders tilgang til alle nettsider under lydbok.online, lydbok2.online, lydbok-online.hk, lydbok.to ved å iverksette DNS-blokkering.
5. HomeNet pålegges å hindre eller vanskeliggjøre sine kunders tilgang til alle nettsider under lydbok.online, lydbok2.online, lydbok-online.hk, lydbok.to ved å iverksette DNS-blokkering.
6. Ice Communication Norge AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre sine kunders tilgang til alle nettsider under lydbok.online, lydbok2.online, lydbok-online.hk, lydbok.to ved å iverksette DNS-blokkering.
7. Tiltakene som nevnt i punkt 1-6 skal iverksettes innen to uker fra forkynnelse, og ha en varighet på minst 5 år fra iverksettelse.
8. Nikita Volgin dømmes til å dekke saksøkernes kostnader på kr 131 843,75 for tingretten.

Bemerkninger fra de saksøkte parter

Uttalelser er inngitt av Telenor Norge AS, Altibox AS, Ice Communication Norge AS og Telia Norge AS, uten at noen av dem har bestrid begjæringen eller nedlagt noen påstand.

Retten vurdering

Retten skal ta stilling til om de saksøkte internettleverandørene skal pålegges å hindre eller vanskeliggjøre sine kunders tilgang til de nettstedene som er listet opp under fremstillingen av saken bakgrunn. Etter åndsverkloven § 88 kan retten – etter krav fra en rettighetshaver – gi et slikt pålegg hvis det dreier seg om nettsteder hvor «*det i stort omfang gjøres tilgjengelig materiale som åpenbart gjør inngrep i rettigheter etter denne loven*», jf. dens første ledd. Dessuten må interessene som taler for et slikt pålegg veie tyngre enn ulempene som pålegget vil medføre. Dette følger av bestemmelsens annet ledd.

Det er etter rettens syn ikke tvilsomt at de saksøkende forlagene har utgiverrettigheter til de lydbøkene som søkes beskyttet ved begjæringen. Forlagene er følgelig rettighetshavere i åndsverklovens forstand. Ei heller er det tvilsomt at de saksøkte internettleverandørene er omfattet av de som etter åndsverkloven § 88 kan få pålegg rettet mot seg. Videre fremstår det for retten som sannsynlig at de aktuelle nettstedene innehas av Nikita Volgin, enten alene eller sammen med andre. Dette underbygges av de uttalelser Volgin har gitt i media, og som er dokumentert med begjæringen fra de saksøkende forlagene.

På avgjørelsestidspunktet er lydbøker gjort tilgjengelig via nettstedene www.lydbok.online og www.lydbok.to, mens nettstedene www.lydbok2.online og www.lydbok-online.hk synes ikke lenger å være aktive. Med det vil det ikke være grunnlag for å gi pålegg knyttet

til de to sistnevnte nettstedene, jf. kravet om at det på nettstedene «gjøres tilgjengelig» opphavsrettslig beskyttet materiale. Vurderingen i det følgende gjelder derfor nettstedene www.lydbok.online og www.lydbok.to.

Retten anser det ikke tvilsomt at de to ovennevnte nettstedene gir tilgang til opphavsrettslig beskyttede lydbøker, uten at rettighetshavernes samtykke er innhentet. Dette gjelder blant annet lydbøker som de saksøkende forlagene har skaffet seg enerett til å gi ut. Retten har i sin vurdering sett hen til det som fremkommer av den tekniske undersøkelsen som Sopra Steria utførte i februar 2022 for å kartlegge innholdet på nettsiden www.lydbok.to. Dette tilsvarende innholdet på nettsiden www.lydbok.online. I tillegg har retten lagt vekt på Volgins skylder kjennende uttalelser i media. Samlet sett gir dette en sterk sannsynlighetsovervekt for at materialet på nettsidene er ulovlig, jf. kravet om at materialet «åpenbart» krenker opphavsrettslig beskyttet materiale.

Videre kreves det at det ulovlige materialet gjøres tilgjengelig «i stort omfang». Ettersom gjeldende bestemmelse viderefører tidligere åndsverklov § 56c, er forarbeidene til forrige lov fremdeles av relevans. I Prop. 65 L (2012-2013) side 91 utdypes omfangskravet slik:

«I utgangspunktet vil dette være en kvantitativ vurdering, men også skadevirkningen av krenkelsen vil være et relevant moment i denne vurderingen. I tillegg må omfanget være stort i forhold til det totale innholdet på nettstedet, dvs. at det ulovlige innholdet må utgjøre en vesentlig del. Nettstedets ulovlige innhold må altså ha et «stort omfang» både i seg selv – enten kvantitativt eller med hensyn til krenkelsens skadevirkning – og i forhold til det totale innholdet på nettstedet. Dette betyr at vilkåret ikke er oppfylt dersom det ulovlige innholdet i seg selv ikke har et stort omfang, selv om dette utgjør en vesentlig del av innholdet på nettstedet. Det samme vil være resultatet dersom det ulovlige innholdet i seg selv har et stort omfang, men at dette ikke utgjør en vesentlig del av innholdet på nettstedet.»

Basert på Sopra Sterias undersøkelser legger retten til grunn at det på de aktuelle nettsidene er publisert om lag 3 720 rettighetsbelagte lydboktitler, uten at tillatelse er blitt innhentet fra rettighetshaverne. Dette må etter rettens syn betegnes som et «stor omfang» i seg selv, noe som understøttes det tilsvarende 70 % av porteføljen til Norges nest største aktør på lydbokstrømmingsmarkedet, nemlig Fabel. Ei heller synes nettstedene å inneha noe annet enn ulovlig materiale. Når et såpass betydelig antall lydbøker er gjort gratis tilgjengelig på nettstedene, har det utvilsomt et stort økonomiske skadepotensiale for rettighetshaverne.

At lydbøker gjøres ulovlig tilgjengelig i et stort omfang på nettstedene, er ikke tilstrekkelig for å pålegge internettleverandørene å hindre eller vanskeliggjøre sine kunders tilgang til nettstedene. Etter åndsverkloven § 88 annet ledd kreves det i tillegg at «hensynene som taler for at pålegg gis, veie tyngre enn ulempene pålegget vil medføre». I vurderingen av om det er overvekt av hensyn som taler for et pålegg, skal man etter bestemmelsen «avveie

interessene som tilsier at tilgangen til nettstedet hindres eller vanskeliggjøres mot andre interesser som berøres av et slikt pålegg, herunder interessene til den pålegget retter seg mot og innehaveren av nettstedet, og hensynet til informasjons- og ytringsfriheten». Og i Prop. 65 L (2012-2013) side 91 pekes det på følgende momenter som kan inngå i denne vurderingen:

«Relevante momenter i vurderingen kan bl.a. være krenkelsens alvorlighet, omfang og skadevirkninger og om legitime tredjepartsinteresser, herunder forbrukerhensyn, blir berørt. At også informasjons- og ytringsfriheten skal inngå i interesseavveiningen, innebærer bl.a. at det skal tas hensyn til om pålegget vil ramme lovlig innhold og hvor beskyttelsesverdig dette innholdet er.»

Nettstedenes krenkelse av de opphavsrettslig beskyttede lydbøkene har et stort omfang og skadeevne, både overfor de saksøkende forlagene og forfatterne. Dessuten viser blant annet Volgins medieuttalelser og dokumenterte fremgangsmåter at han bevisst har satt forlagenes rettigheter til side for å fremme egne økonomiske interesser. Når det i tillegg ikke synes å være noe lovlig innhold på nettsidene, er det også fravær av legitime interesser som taler imot å gjøre tiltak for å hindre eller vanskeliggjøre tilgangen til nettstedene. Riktignok vil internettleverandørene bli pålagt en handleplikt, uten å ha skyld i opphavsrettskrenkelsene. Etter rettens syn er dette likevel ikke tungtveiende nok til å veie opp for de interesser som taler for å avskjære tilgangen til nettstedene.

Det er fra de saksøkende forlagenes side blitt gjort ulike forsøk på å stanse den ulovlige tilgjengeliggjøringen av lydbøkene, blant annet med krav om midlertidig forføyning og kontakt med eier og selger av domenenavnene som er blitt benyttet. Ingen av forsøkene har ledet til opphør av den ulovlige virksomheten. Et pålegg om å hindre eller vanskeliggjøre tilgangen til nettstedene fremstår dermed nødvendig for å stoppe opphavsrettskrenkelsen, jf. åndsverkloven § 88 annet ledd siste setning.

Samlet sett taler de tyngste hensyn for at det gis pålegg om å hindre eller vanskeliggjøre tilgangen til nettstedene.

De saksøkende forlagene har bedt om DNS-blokkering av nettsidene, som vil innebære at brukerne som forsøker å nå de blokkerte nettstedene vil ledet til et annet nettsted. Altibox, Ice Communication Norge og Telia Norge har i sine uttalelser også gitt uttrykk for at dette vil være den mest hensiktsmessige metoden. Retten legger dette til grunn.

Fristen for å iverksette DNS-blokkering av nettstedene settes til to uker fra kjennelsen er forkynt for internettleverandørene, jf. åndsverkloven § 91 annet ledd. Videre finner retten det passende at påleggene gis en varighet på fem år fra de er iverksatt.

Ettersom Volgin ikke har fått anledning til å uttale seg i saken, følger det av åndsverkloven § 91 annet ledd at retten kan «*stille som vilkår for ikrafttredelse av pålegget at rettighetshaveren stiller sikkerhet for mulig erstatning til saksøkte*». Retten har imidlertid ikke funnet grunn til å kreve at sikkerhet stilles. I sin vurdering av dette har retten lagt vekt på at det er sikre holdepunkter for at Volgin bevisst holder sitt oppholdssted skjult. I tillegg fremstår et erstatningsansvar for de saksøkende forlagene som temmelig hypotetisk.

Ettersom begjæringen har ført frem, har de saksøkende forlagene som utgangspunkt krav på å erstattet sine sakskostnader fra innehaveren av nettstedene som er bedt blokkert, jf. åndsverkloven § 96, jf. tvisteloven § 20-2 første ledd. De saksøkende forlagene har krevd å få dekket sakskostnader med kr 131 843,75 – et krav som består dels av advokatsalær og dels av kostnader til å innhente rapport fra Sopra Steria. Etter rettens vurdering ligger dette innenfor rammen av hva som må anses rimelig og nødvendig å ha pådratt i saken, jf. tvisteloven § 20-5 første ledd. Kravet tas derfor til følge.

SLUTNING

1. Telenor Norge AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre sine kunders tilgang til alle nettsider under www.lydbok.online og www.lydbok.to ved å iverksette DNS-blokkering.
2. Telia Norge AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre sine kunders tilgang til alle nettsider under www.lydbok.online og www.lydbok.to ved å iverksette DNS-blokkering.
3. NextGenTel AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre sine kunders tilgang til alle nettsider under www.lydbok.online og www.lydbok.to ved å iverksette DNS-blokkering.
4. Altibox AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre sine kunders tilgang til alle nettsider under www.lydbok.online og www.lydbok.to ved å iverksette DNS-blokkering.
5. HomeNet pålegges å hindre eller vanskeliggjøre sine kunders tilgang til alle nettsider under www.lydbok.online og www.lydbok.to ved å iverksette DNS-blokkering.
6. Ice Communication Norge AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre sine kunders tilgang til alle nettsider under www.lydbok.online og www.lydbok.to ved å iverksette DNS-blokkering.
7. Tiltakene som nevnt i punkt 1 til 6 skal iverksettes innen to uker fra kjennelsen er blitt forkynt og skal ha en varighet på 5 år fra iverksettelsen.
8. Nikita Volgin dømmes til å dekke Forlaget Oktober AS, Cappelen Damm AS, Forlagshuset Vigmostad & Bjørke AS, Lydbokforlaget, Gyldendal Norsk Forlag AS og H. Aschehoug & Co W. Nygaard AS' sakskostnader med kr 131 843,75. Oppfyllelsesfristen er to uker fra kjennelsen er blitt forkynt.

Retten hevet

Bård Skeie Hagen

Veiledning om anke i sivile saker vedlegges.

Veiledning om anke i sivile saker

I sivile saker er det reglene i tvisteloven kapitler 29 og 30 som gjelder for anke. Reglene for anke over dommer, anke over kjennelser og anke over beslutninger er litt ulike. Nedenfor finner du mer informasjon og veiledning om reglene.

Ankefrist og gebyr

Fristen for å anke er én måned fra den dagen avgjørelsen ble gjort kjent for deg, hvis ikke retten har fastsatt en annen frist. Disse periodene tas ikke med når fristen beregnes (rettsferie):

- fra og med siste lørdag før palmesøndag til og med annen påskedag
- fra og med 1. juli til og med 15. august
- fra og med 24. desember til og med 3. januar

Den som anker, må betale behandlingsgebyr. Du kan få mer informasjon om gebyret fra den domstolen som har behandlet saken.

Hva må ankeerklæringen inneholde?

I ankeerklæringen må du nevne

- hvilken avgjørelse du anker
- hvilken domstol du anker til
- navn og adresse på parter, stedfortredere og prosessfullmektiger
- hva du mener er feil med den avgjørelsen som er tatt
- den faktiske og rettslige begrunnelsen for at det foreligger feil
- hvilke nye fakta, bevis eller rettslige begrunnelser du vil legge fram
- om anken gjelder hele avgjørelsen eller bare deler av den
- det kravet ankesaken gjelder, og hvilket resultat du krever
- grunnlaget for at retten kan behandle anken, dersom det har vært tvil om det
- hvordan du mener at anken skal behandles videre

Hvis du vil anke en tingrettsdom til lagmannsretten

Dommer fra tingretten kan ankes til lagmannsretten. Du kan anke en dom hvis du mener det er

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i dommen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Hvis du ønsker å anke, må du sende en skriftlig ankeerklæring til den tingretten som har behandlet saken. Hvis du fører saken selv uten advokat, kan du møte opp i tingretten og anke muntlig. Retten kan tillate at også prosessfullmektiger som ikke er advokater, anker muntlig.

Det er vanligvis en muntlig forhandling i lagmannsretten som avgjør en anke over en dom. I ankebehandlingen skal lagmannsretten konsentrere seg om de delene av tingrettens avgjørelse som er omtvistet, og som det er knyttet tvil til.

Lagmannsretten kan nekte å behandle en anke hvis den kommer til at det er klart at dommen fra tingretten ikke vil bli endret. I tillegg kan retten nekte å behandle noen krav eller ankegrunner, selv om resten av anken blir behandlet.

Retten til å anke er begrenset i saker som gjelder formuesverdi under 250 000 kroner

Hvis anken gjelder en formuesverdi under 250 000 kroner, kreves det samtykke fra lagmannsretten for at anken skal kunne bli behandlet.

Når lagmannsretten vurderer om den skal gi samtykke, legger den vekt på

- sakens karakter
- partenes behov for å få saken prøvd på nytt
- om det ser ut til å være svakheter ved den avgjørelsen som er anket, eller ved behandlingen av saken

Hvis du vil anke en tingretts kjennelse eller beslutning til lagmannsretten

En *kjennelse* kan du som hovedregel anke på grunn av

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i kjennelsen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Kjennelser som gjelder saksbehandlingen, og som er tatt på bakgrunn av skjønn, kan bare ankes dersom du mener at skjønnsutøvelsen er uforsvarlig eller klart urimelig.

En *beslutning* kan du bare anke hvis du mener

- at retten ikke hadde rett til å ta denne typen avgjørelse på det lovgrunnlaget, eller
- at avgjørelsen åpenbart er uforsvarlig eller urimelig

Hvis tingretten har avsagt dom i saken, kan tingrettens avgjørelser om saksbehandlingen ikke ankes særskilt. Da kan dommen isteden ankes på grunnlag av feil i saksbehandlingen.

Kjennelser og beslutninger anker du til den tingretten som har avsagt avgjørelsen. Anken avgjøres normalt ved kjennelse etter skriftlig behandling i lagmannsretten.

Hvis du vil anke lagmannsrettens avgjørelse til Høyesterett

Høyesterett er ankeinstans for lagmannsrettens avgjørelser.

Anke til Høyesterett over *dommer* krever alltid samtykke fra Høyesteretts ankeutvalg. Samtykke gis bare når anken gjelder spørsmål som har betydning utover den aktuelle saken, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken behandlet av Høyesterett. Anke over dommer avgjøres normalt etter muntlig forhandling.

Høyesteretts ankeutvalg kan nekte å ta anker over *kjennelser* og *beslutninger* til behandling dersom anken ikke reiser spørsmål av betydning utover den aktuelle saken, og heller ikke andre hensyn taler for at anken bør prøves. Anken kan også nektes fremmet dersom den reiser omfattende bevisspørsmål.

Når en anke over kjennelser og beslutninger i tingretten er avgjort ved kjennelse i lagmannsretten, kan avgjørelsen som hovedregel ikke ankes videre til Høyesterett.

Anke over lagmannsrettens kjennelser og beslutninger avgjøres normalt etter skriftlig behandling i Høyesteretts ankeutvalg.